

P ř e d k l á d a c í z p r á v a

Smyslem předkládané Smlouvy o vydávání mezi Českou republikou a Argentinskou republikou (dále jen „Smlouva“) je umožnit kvalitnější a efektivnější způsob vedení trestního stíhání příslušnými orgány obou smluvních stran a rovněž následný výkon rozhodnutí v trestní oblasti.

Mezi Českou republikou a Argentinskou republikou nejsou v současné době v platnosti žádné dvoustranné smlouvy v oblasti mezinárodní justiční spolupráce v trestních věcech a Argentinská republika není ani smluvní stranou úmluv Rady Evropy týkajících se vydávání osob a dalších forem mezinárodní justiční spolupráce. Argentinská republika sice ratifikovala některé mnohostranné úmluvy, jejichž smluvní stranou je i Česká republika (např. Úmluva Organizace spojených národů proti nezákonnému obchodu s drogami a psychotropními látkami z 20. 12. 1988, Úmluva Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu z 15. 11. 2000 či Úmluva Organizace spojených národů proti korupci z 31. 10. 2003), ty však umožňují spolupráci jen ve vztahu k těm druhům trestné činnosti, které samy kriminalizují. Mezinárodní justiční spolupráce v trestních věcech, resp. vydávání osob k trestnímu stíhání či výkonu trestu odnětí svobody, tak v současné době mezi Českou republikou a Argentinou probíhá na bezesmluvním základě (tj. na základě poskytnutí či přijetí záruky vzájemnosti v souladu s § 4 odst. 2 zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních). Z dosavadní praxe vydávání osob mezi Českou republikou a Argentinskou republikou na základě poskytnutí ujištění o vzájemnosti vyplynula celá řada problematických otázek souvisejících s rozdílností vnitrostátní právní úpravy obou států a neexistencí smlouvy o vydávání. Sjednávaná Smlouva proto blíže vyjasňuje vzájemné požadavky obou států na podobu extradičních materiálů a odstraňuje překážky, které se v dosavadní spolupráci mezi státy vyskytly.

Text předkládané Smlouvy byl dojednán během dvou kol expertních jednání, která se uskutečnila 13. – 14. 8. 2015 v Praze a 10. – 12. 2. 2016 v Buenos Aires. Jednání probíhala v anglickém jazyce a závěrem druhého kola expertních jednání, konkrétně dne 12. 2. 2016, byl v Buenos Aires vedoucími obou delegací podepsán expertní text Smlouvy v anglickém jazyce. Česká strana následně připravila českou jazykovou verzi Smlouvy a argentinská strana nyní připravuje španělskou jazykovou verzi.

Uzavření předkládané Smlouvy výrazně přispěje k prohloubení efektivity, zvýšení rychlosti a zjednodušení řízení o vydání osob mezi Českou republikou a Argentinou, což bude přínosem k účinnější vymahatelnosti práva a trestněprávní represi. V praktické rovině se uzavření předkládané Smlouvy odrazí především ve zjednodušení a větší transparentnosti pravidel uplatňovaných mezi oběma smluvními stranami, jež budou aplikovat soudy a další orgány, příslušné k přípravě a realizaci žádostí o vydání. Tato pravidla tak budou lépe vymezena ve vztahu k aktuálnímu stavu českého právního řádu i k závazkům vyplývajícím pro Českou republiku z mezinárodních smluv, jimiž je vázána.

Obsah Smlouvy je následující:

Článek 1 definuje základní konstrukci, na jejímž základě má být Smlouva aplikována. Každá ze smluvních stran se zavazuje vydávat druhé smluvní straně osoby nalezené na svém území, které jsou žádány druhou smluvní stranou pro účely trestního stíhání nebo k uložení či výkonu trestu pro trestný čin, pro který lze žádat o vydání.

Článek 2 vymezuje pravidla určující, pro které trestné činy, resp. pro jaký druh a délku uloženého trestu, lze žádat o vydání osoby.

Je-li žádáno o vydání k trestnímu stíhání, může být povoleno pouze v případě, že za trestný čin, pro který se o vydání žádá, lze uložit trest odnětí svobody či jiného zbavení osobní svobody, jehož horní hranice je alespoň dva roky, nebo trest přísnější. Je-li žádáno o vydání k výkonu trestu odnětí svobody nebo jiného zbavení osobní svobody, musí z uloženého trestu zbývat vykonat ještě alespoň šest měsíců.

Není rozhodné, zda právo obou smluvních států zařazuje předmětný trestný čin do stejné kategorie, používá totožnou terminologii, či zda jednotlivé znaky skutkové podstaty trestného činu jsou odlišné dle práva obou smluvních států.

Pokud je žádáno o vydání ohledně více trestných činů, z nichž některý nesplňuje podmínky uvedené výše, vydání může být přesto povoleno i pro takový trestný čin, pokud osoba splňuje podmínky k vydání pro alespoň jeden z trestných činů, ohledně kterých je o vydání žádáno.

Článek umožňuje, aby společně s povolením vydání k výkonu trestu odnětí svobody bylo povoleno i vydání k peněžitému trestu, byl-li uložen.

Článek 3 stanoví, že vydání je možné povolit i pro fiskální trestné činy, a to i pokud právní řád dožádaného státu neukládá stejný druh daně či povinné platby, nebo neobsahuje stejný druh daňové, celní či devizové regulace jako právní řád dožadujícího státu.

Článek 4 stanoví obligatorní důvody pro odmítnutí vydání. Patří mezi ně například situace, kdy by byly dány podstatné důvody se domnívat, že žádost o vydání je podána za účelem stíhání nebo potrestání osoby z důvodu její rasy, náboženského přesvědčení, národnosti, etnického původu, jazyka, věku, duševní či tělesné způsobilosti, politického přesvědčení, pohlaví či sexuální orientace, nebo jestliže postavení této osoby může být vystaveno předsudkům z kteréhokoli z uvedených důvodů. Osobu nelze vydat rovněž pro trestné činy politického charakteru nebo pro vojenské trestné činy, které nejsou zároveň trestnými činy dle obecného trestního práva. Vydání nelze povolit také v případě, kdy je žádáno o vydání osoby odsouzené *in absentia* a dožadující stát neposkytne ujištění, že vydávaná osoba bude mít možnost nového procesu ve své přítomnosti. Důvodem pro povinné odmítnutí vydání je rovněž skutečnost, že trestní stíhání či trest uložený pro trestný čin, pro který se žádá o vydání, je promlčen podle práva dožadujícího státu, hrozí-li vydávané osobě uložení trestu smrti (pokud stát neposkytne ujištění, že trest smrti uložen nebude), je-li žádáno o vydání k trestnímu stíhání vedenému či k výkonu trestu uloženému mimořádným soudem či soudem ad hoc, jestliže vyžadovaná osoba byla dříve do dožádaného státu vydána ze třetího státu a tento třetí stát odmítne dát souhlas k jejímu dalšímu vydání, popř. byla-li již osoba v dožádaném státě pravomocně zproštěna nebo odsouzena (nebo jí byla udělena milost či amnestie) pro stejný trestný čin, pro který je žádáno o vydání.

Článek 5 stanoví fakultativní důvody pro odmítnutí vydání, mezi které se řadí situace, kdy je žádáno o vydání pro trestný čin, pro který je vedeno trestní stíhání dané osoby na území dožádaného státu, nebo pro trestný čin, který byl dle práva dožádaného státu spáchán zcela nebo zčásti na jeho území a tento stát se chystá daný trestný čin stíhat, popř. byl-li trestný čin, pro který se o vydání žádá, spáchán mimo území obou smluvních stran a právní řád dožádaného státu nestanoví jurisdikci pro takový trestný čin spáchaný mimo jeho území za obdobných okolností.

Článek 6 stanoví možnost odmítnout vydání v případě, že je vyžadovaná osoba občanem dožádaného státu. Je-li vydání odmítnuto pouze na tomto základě, dožádaný stát na žádost státu dožadujícího převezme trestní stíhání, pro něž se vydání žádá, a předá jej

příslušným orgánům činným v trestním řízení. O provedených úkonech a o výsledku převzatého stíhání bude následně dožadující stát informovat.

Článek 7 upravuje vzájemný styk smluvních stran, jejich ústřední orgány a dále stanoví jazykové požadavky. Ústředním orgánem České republiky dle této Smlouvy je Ministerstvo spravedlnosti, ústředním orgánem Argentinské republiky je Ministerstvo vnějších vztahů a náboženských záležitostí. Žádosti o vydání jsou primárně zasílány diplomatickou cestou, v naléhavém případě však mohou být zaslány přímo mezi ústředními orgány smluvních stran. Žádosti a veškeré podkladové dokumenty budou opatřeny překladem do úředního jazyka dožádané strany.

Článek 8 stanoví formální a obsahové náležitosti žádosti o vydání a k ní připojených dokumentů. Žádost o vydání musí být podána písemně a musí k ní být připojena informace o osobě, o jejíž vydání je žádáno (tj. informace o její státní příslušnosti, možném pobytu, její fotografie, případně její popis či její otisky prstů, jsou-li tyto informace k dispozici), informace o dožadujícím orgánu, rozhodnutí ukládající trest, příp. zatýkácí rozkaz, nebo obdobné rozhodnutí, znění příslušných zákonných ustanovení dožadujícího státu, popis skutkových okolností trestného činu, pro který je žádáno o vydání, informace o odsouzení a uložení trestu, bylo-li ve věci již pravomocně rozhodnuto, a prohlášení, že nedošlo k promlčení trestního stíhání či uložení trestu, včetně znění příslušných ustanovení právních předpisů dožadujícího státu.

Článek 9 uvádí, že veškeré písemnosti zasílané podle této Smlouvy jsou vyňaty z povinnosti vyššího ověření.

Článek 10 zakotvuje možnost vyžádání si dodatkových informací, má-li dožádaný stát za to, že informace obsažené v žádosti o vydání nejsou dostatečné. Dožadující stát poskytne požadované dodatkové informace ve lhůtě 45 dnů ode dne vyrozumění dožádaným státem.

Článek 13 upravuje realizaci povoleného vydání, tj. předání vyžádané osoby, pro které stanoví lhůtu 45 dnů ode dne vyrozumění dožadujícího státu, že vydání bylo povoleno. Tato lhůta může být jednorázově prodloužena o 15 dní. Není-li osoba předána v dohodnutém termínu, dožádaný stát může odmítnout vydání této osoby pro stejný trestný čin.

Článek 14 upravuje situaci, kdy vydání je povoleno, ovšem je třeba, aby jeho realizace byla odložena. Tato situace může nastat v případě, že vyžádaná osoba je současně trestně stíhána nebo vykonává trest v dožádaném státě pro jiný trestný čin, než pro který bylo žádáno o její vydání. Vydání může být odloženo až do ukončení trestního stíhání či do vykonání uložení trestu. O odložení vydání musí být informován dožadující stát.

Článek 15 obsahuje úpravu tzv. dočasného předání, ke kterému může dojít, je-li rozhodnuto o povolení vydání, ale vyžádaná osoba je současně trestně stíhána nebo vykonává trest v dožádaném státě pro jiný trestný čin, než pro který bylo žádáno o její vydání. Tato osoba může být dočasně předána k trestnímu stíhání do dožadujícího státu a následně navrácena do státu dožádaného. K jejímu konečnému předání do dožadujícího státu pak dojde v souladu s ustanoveními této Smlouvy.

Článek 16 upravuje předání věcí, které byly nalezeny v dožádaném státě a které osoby, o jejíž vydání je žádáno, získala v důsledku trestného činu, nebo které mohou být použity jako důkaz v trestním řízení. Na žádost dožadujícího státu a v souladu se svým právním řádem (a s ohledem na práva třetích stran) dožádaný stát zajistí a předá tyto věci státu dožadujícímu.

Pokud tyto věci podléhají zabránění či konfiskaci v dožádaném státě, může si je tento stát ponechat nebo je předat dočasně pod podmínkou jejich následného navrácení.

Článek 17 zakotvuje tzv. zásadu speciality, podle které nelze osobu vydanou v souladu s touto Smlouvou v dožadujícím státě zadržet, trestně stíhat, odsoudit nebo jinak omezit na osobní svobodě pro trestný čin spáchaný před jejím předáním, pro který nebylo žádáno o vydání. Výjimkou je situace, kdy k takovému postupu dožádaný stát (jež osobu vydal) dal svůj souhlas, popřípadě měla-li osoba možnost opustit území státu, do kterého byla vydána, a neučinila tak do 45 dnů od svého konečného propuštění, popřípadě se na území tohoto státu dobrovolně vrátila. Zásada speciality se nevztahuje na trestný čin, který osoba spáchala až po uskutečnění vydání.

Článek 18 upravuje možnost dalšího vydání osoby do třetího státu. Je-li státu, kterému byla osoba vydána, doručena žádost třetího státu o její další vydání, je možné takové vydání uskutečnit pouze za předpokladu, že s tím smluvní strana, která vyžadovanou osobu vydala, souhlasí, nebo pokud měla vyžadovaná osoba možnost opustit území státu, do kterého byla vydána, a neučinila tak do 45 dnů od svého konečného propuštění, popřípadě se na území tohoto státu dobrovolně vrátila.

Článek 19 obsahuje úpravu předběžné vazby. Žádost o předběžnou vazbu je možné zasílat jak přímo mezi ústředními orgány smluvních stran, tak diplomatickou poštou nebo prostřednictvím Interpolu. Článek stanoví také obsahové náležitosti žádosti o předběžnou vazbu, která musí obsahovat například popis vyžadované osoby, prohlášení potvrzující existenci rozhodnutí ukládajícího trest, zatýkacího rozkazu nebo jiného obdobného rozhodnutí, a sdělení, že žádost o předběžnou vazbu bude následně doplněna formální žádostí o vydání žádané osoby. Není-li žádost o vydání doručena do 45 dnů od zatčení vyžadované osoby, musí být osoba propuštěna z předběžné vazby na svobodu. Marné uplynutí lhůty však neznemožňuje opětovnou vazbu a vydání osoby, jestliže je žádost o vydání doručena dodatečně.

Článek 20 upravuje podmínky průvozu přes území jedné ze smluvních stran. V takovém případě je nutné, aby stát žádající o průvoz postoupil druhému smluvní straně písemnou žádost o povolení průvozu. V případě leteckého průvozu přes území smluvního státu, při kterém není plánováno mezipřistání, není třeba o povolení žádat.

Článek 21 řeší otázku nákladů spojených s vydávacím řízením a samotnou realizací vydání. Náklady vzniklé z postupu za účelem vydání nese ta smluvní strana, na jejímž území tyto náklady vznikly. Náklady spojené s přepravou osoby, o jejíž vydání se žádá, nese dožadující stát.

Článek 22 řeší případný souběh žádosti o vydání dožadující smluvní strany se žádostí či žádostmi třetích států o vydání téže osoby. Dožádaný stát rozhodne v souladu se svým vnitrostátním právem, do které z těchto států bude osoba vydána.

Článek 23 stanoví, že smluvní strany budou vzájemně konzultovat výklad a použití této Smlouvy. Případné spory budou řešeny prostřednictvím diplomatického styku.

Článek 24 upravuje vstup Smlouvy v platnost, přičemž stanoví, že Smlouva vstoupí v platnost třicátým dnem ode dne výměny ratifikačních listin a uplatní se na všechny žádosti o vydání podané po jejím vstupu v platnost, i pokud ke spáchání předmětného trestného činu došlo ještě před tímto datem.

Článek 25 stanoví způsob vypovězení a ukončení platnosti Smlouvy.

Za současné vnitrostátní právní úpravy jsou splněny podmínky pro to, aby Smlouva mohla pro Českou republiku vstoupit v platnost v plném rozsahu. Jedná se o mezinárodní smlouvu ve smyslu čl. 10 zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, k jejíž ratifikaci prezidentem republiky je nutný souhlas Parlamentu ve smyslu čl. 49 písm. a) a e) Ústavy České republiky. Smlouva nabude platnosti třicátým dnem ode dne výměny ratifikačních listin.

Ratifikace Smlouvy je v souladu se zahraničními politickými zájmy České republiky a napomůže rozšíření možností mezinárodní justiční spolupráce v trestních věcech mezi smluvními stranami. Smlouva je v souladu s ústavním pořádkem a s ostatními součástmi právního řádu České republiky a se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z mezinárodního práva. Ratifikace Smlouvy a její vstup v platnost je v souladu se závazky České republiky vyplývajícími z členství v Evropské unii.

Provádění Smlouvy bude náležet do působnosti Ministerstva spravedlnosti, Ministerstva vnitra (komunikace prostřednictvím národní ústředny Interpolu, tj. odboru mezinárodní policejní spolupráce Policejního prezidia) a Ministerstva zahraničních věcí (komunikace diplomatickou cestou). Náklady spojené s prováděním Smlouvy budou pokryty z rozpočtových kapitol těchto resortů a nevyžádají si zvýšení nároků vůči státnímu rozpočtu oproti dosavadním nákladům, které jsou již na případy vydávání osob z Argentiny vynakládány. Při jejím provádění bude postupováno podle zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních.

Návrh byl projednán v připomínkovém řízení se všemi členy vlády, s předsedou Legislativní rady vlády, s prezidentem republiky, s guvernérem České národní banky a s předsedkyní Úřadu pro ochranu osobních údajů. Návrh byl pro informaci zaslán též předsedovi zahraničního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu a předsedovi výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost Senátu Parlamentu. Informace o výsledcích připomínkového řízení je přiložena.

Vláda vyslovila svůj souhlas se sjednáním předkládané Smlouvy usnesením z 19. 12. 2016, č. 1176. Smlouva byla podepsána ministryní spravedlnosti a velvyslancem Argentinské republiky dne 25. 11. 2019 v Praze.

V Praze dne 3. ledna 2020

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš, v. r.